

111. Møde.

Fredagen den 22de April 1881, Kl. 1.

Sekretaren, Bønløkke, oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter underskrevet.

Første Viceformand (Høgsbro): Ved Folkethingsmanden for Odense Amts 4de Valgkreds (B. Christensen) er indbragt et Andragende fra Oberst Carl Moritz Hummels efterladte Enke om, at der maa blive tilfæaet hende en Pension. Dette Andragende vil blive overgivet til Finansudvalget.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om en Jernbane fra Randers Havn til Hadsund.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 4397 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

N. W. Jensen: Det fremsatte Lovforslag er et nyt Bevis paa, at det mere og mere gaar op for Befolkningen, at Tilveiebringelsen af Jernbaner ikke alene er et Gode, men ogsaa et Gode, for hvis Opnaaelse der bør bringes Offre. Ikke bestomindre kunde det synes, som om man saavel med Hensyn til Odense-Bogense Banen som ved det fremsatte Lovforslag er gaaet for vidt i de Offre, man vil bringe, idet der jo, allet fra de sædvanlige Told- og Stempelbegunstigelser, kun kræves et Statsrentetab for Halvdelen af Expropriationsudgifterne, indtil disse gaa ind fra den vedkommende Provinds' Expropriationskasse. Vilde man nu deraf udtrage den Konsekvens, at for Fremtiden skulde man kun give Koncession paa Baner, naar der af Koncessionshaverne ikke forlangtes andre Betingelser end dem, der ere fremsatte i disse to Lovforslag, vilde det selvfølgelig medføre, at man i allerhøjeste Grad vilde standse Udviklingen af den lokale Jernbanedrift; thi for at man kan gjøre Tilbud af denne Natur, maa der kræves, at Banen føres gennem rige og velbyrdede Egne. Men jeg tror derfor heller ikke, at man paa nogen Maade kan betragte et Tilbud

af den Natur som det, der bydes i dette Forslag, ligesaa lidt som i Forslaget om Odense-Bogense Banen, som normalt. Jeg tror, at man her staar lige overfor en Undtagelse; Reglen vil være den, at der fra Statskassens Side vil fordrres Tilskud til Baneanlægene. Man kunde maasse spørge, hvorfor de Mænd, der have sat sig i Spidsen for disse Foretagender, ikke have stillet Fordring om Statstilskud, hvortil der kunde synes at have været saameget mere Opfordring, som det jo vil være tilladeligt at parallelsjere de to sidste Lovforslag, der ere vedtagne af Rigsdagen om Baneanlæg, nemlig Årsens-Lommerrup Banen med Odense-Bogense Banen og Skive-Glyngøre Banen med Randers-Hadsund Banen. Man kunde altsaa spørge, hvorfor man ikke fra de paagældende Koncessionshaveres Side har stillet den samme Fordring om Statstilskud, som man stiller med Hensyn til de to nævnte Baner, da de jo i det væsentlige ere af samme Bestaffenhed. Allet fra, at Fordringen om Statstilskud ganske sikkert i Dieblittet vilde føre til, at der ingen Jernbane blev anlagt—thi jeg anser det ikke for rimeligt, at det høie Folkething skulde være tilbøieligt til taar at gaa ind paa yderligere Bevillinger til Samsørdjelens Udvikling—har der ganske vist været en anden Grund til, at man ikke har villet følge denne Fremgangsmaade, og det er den, at Tilskudene fra Staten til de af mig nævnte Baner ere ydede paa Betingelse af, at Banerne skulde være Statsbaner og være underkastede Statsbanedrift. Det er det, man ikke har villet, og jeg tror med fuld Høie; thi, hvis de lokale Baner skulde have Betydning og faae en Fremtid, maa de fuldstændig individualiseres efter den vedkommende Egn saaledes, at de væsentlig ere beregnede paa at tilfredsstille den lokale Trafik's Behov. Deri ligger ikke, at man, hvor en saadan Bane f. Ex. munder ud i Statsbanerne, ikke skulde sørge for en hensigtsmæssig Logtilslutning; men Hovedsagen maa være, at Banen tilfredsstiller det lokale Behov, og at den drives paa en saadan økonomisk Maade som mulig. Det er dette, jeg tror, der har været Hovedbegrundningen til, at man har stillet saa befædne Fordringer som dem, der ere stillede i det foreliggende Forslag, og jeg er tilbøielig til at tro, at, hvis man vil gaa ind derpaa, vil det ogsaa vise sig i Tiden, at den Frihed, der derved ydes lige overfor Driften, og som kun bør være begrænset af, hvad den almindelige Sikkerhed kræver, vil være istand til at skabe Betingelserne for, at saadanne Jernbaneforetagender ikke alene kunne lykkes, men ogsaa betale sig. Med disse almindelige Bemærkninger skal